

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-6807 4-9237 — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

БОЛЬШЕВИЗМ В АМЕРИЦІ ЩЕЗАЄ—КЛАРК

Вашингтон, 12. червня. — Генеральний прокуратор Там С. Кларк стверджує, що кількість комуністів у Злучених Державах значно зменшилася і що чужинні комуністи втілюють з Америки всіма способами. Записки департаменту справедливості виявляють, що впродовж останніх трьох років кількість членів Комуністичної партії зменшилася на одну третину. Комуністи вже не є тепер загрозою ні для уряду ні в політиці ні навіть у робітничих колах. Комуністична сила була загрозою від 1933 року твердить Кларк. Большевики втиснулися тоді у всі ділянки прикладного життя на великі розміри і створили небезпечну підтримку. Однак з часом, коли президент Труман обняв владу, уряд перестав допускати комуністів з закордону до Америки за виключком тих, що призначили як послід чи делегати советських країн.

Щоб виключити комуністичну небезпеку на майбутнє, ген. прокуратор домагався ухвалення законів, між ін. закону для покарання шпигів. Підставою для нового законодавства служать вияви в кількох протикомуністичних і шпигівських судових процесах, які вже відбуваються або відбуваються незабаром. — Оці справи обговорили Кларк у промові по радіо в неділю.

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАКАЗАВ ПРОФЕСОРАМ СКЛАДАТИ ПРИСЯГУ ЛЮБОВНОСТІ.

Берклі, Каліфорнія. — Чотири тисячі професорів і адміністративних урядовців університету Каліфорнії мають зложити присягу любовності Злученим Державам вже від 1 липня б. р., як це вимагав уряд університету. Формула присяги містить застереження, що учитель не признає ані не є членом якоїсь організації, яка обстоює або навчає скинення уряду Злучених Держав насильством або силою або взагалі неконституційними чи незаконними методами. Це застереження буде передискутоване на зібранні академічного сенату. — Університет Каліфорнії нараховує під теперішню пору 48,000 студентів. Його керівництво складають студенти Каледж оф дї Сіті оф Нью Йорк та університи оф Нью Йорк який нараховує 65,000 студентів.

ПРАЦІВНИКИ В АТОМОВІЙ ЛАБОРАТОРІЇ ПРИЄДНУВАЛИ ЧЛЕНІВ ДО КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Перед комісією неамериканських діячів ствердив під присягою Роберт Р. Дейвіс, що Джованні Россі Ломаніц, заманив його комуністичної партії, коли вони обоє були працівниками в атомній лабораторії університету Берклі, у Каліфорнії. Ломаніц є тепер асистентом професора в університеті Фіш, у Нешвилі, Теннессі. Він слухав свідчення Дейвіса, однак коли прийшла на нього черга, він не признався, що є комуністом.

ДОКУМЕНТИ СЛІДЧОЇ АГЕНЦІЇ ВИКАЗУЮТЬ ЗВ'ЯЗОК МІЖ ОФІЦІРАМИ І ШПИГАМИ.

У документі, який намагається оборонити Джудити Коллон перед судом Федеральне Бюро Інвестицій, знаходиться записка про зв'язки де-

МОЛОДШИЙ ВАГНЕР КАНДИДАТОМ НА ПОСАДНИКА НЬЮ ЙОРКУ.

Роберт Ф. Вагнер Молодший, син сенатора Вагнера, прийняв кандидатуру на посади міста Нью Йорку з дозвільня демократичної організації Фер Діл. Молодший Вагнер є президентом міської Комісії Планування. Теперішній посади, Вільям О'Двайер, який має за собою знамениті минулі, рішуче відмовився кандидувати вдруге, хоча після його першої заяви створився комітет для спонукання його до відкликання заяви.

ФУНДАЦІЯ МЕЛОНА ДАРУВАЛА ЧОТИРИ МІЛЬЙОНИ ДІЯ ДВОХ КАЛЕДЖІВ.

Університет Сіті у Нью Гейвені, у стейті Коннектикут та жіночий Каледж у Пугітсі, в стейті Нью Йорк, оприлюднюють, що Олд Домініон Фандейшен, на чолі якої стоїть Пол Мелон, син невідомого бізнесмена Андрія Мелона, дістав з цієї фонду по два мільйони доларів на наукові цілі. Університет Сіті акне цих грошей на поширення психіатричного провуду для студентів, а Васар Каледж заложит окрему фундацію для поступу в вихованню. — Алфред Р. Слон дарував від себе мільйон доларів на Технологічний Інститут Масачусетс.

ДІСТАЛИ СВИДКІВ В БІВІВСТВА ЮНІЙНОГО ПРОВІДНИКА.

Нью Йорк. — Після ціломісячного пошукування цілої сотні поліційних агентів знайдено в п'ятницю минулого тижня трьох свідків, які бачили вбивство Вільяма Лорія, спеціального організатора Міжнародної Юні Жіночого Одягу. Свідків придержано в місцях арешті, щоб заборонити їх перед писмою генгстерів. Імена свідків такі: Семюел Блументал, Мартін Шерман і Дж. Френкел. Вони кажуть, що бачили як убивник упхав ніж у спину Лорія, коли він розмовляв по телефоні в будці дня 9 травня.

ПАНІ ЧЕМБЕРС ЯК СВИДОК ПРОТИ ГІССА.

Перед федеральним судом у Нью Йорку складала свідство в справі Алджера Гісса пані Чемберс, жінка Витакера Чемберса, головного урядового свідка. Вона потвердила зізнання свого чоловіка, тільки розповіла більше подробиць з приватного життя родини своїх колишніх приятелів. Чемберс був посередником між советськими шпигами й нелюбими урядовцями департаменту стейту під час війни, а до таких урядовців він зарахував Гісса. Гісс під присягою заявив, що не знає нічого про цю справу. Пані Чемберс признала, що вона прихильно відносилася до комуністів.

яких вищих офіцерів армії зі советськими шпигами з Енкаведе.

ПРЕЗИДЕНТ СТРИМУЄ ТЕМПО В ПІДГОТОВІ ДО ВІЙНИ

Вашингтон, 12. червня. — На доручення з Білого Дому адміністрація переробляє планування мобілізації в мирних часах для можливої війни. Тому президент не обстоюватиме негайні повновласти на випадок війни у конгресі. Це свідно з спокійної „демлітаризації“ Ради Ресурсів Краєвої Безпеки, з якої відправлено 100 урядовців на загальне число 400.

Дехто зв'язує ці заарядження з напрямом промови президента Трумана, виголошеної в суботу 11 червня на відкритті Пропагандного Парку в Литл-Рак, у стейті Аркансо, в честь воїнів, що загинули у світових війнах. Тоді президент сказав, що сила світового комунізму вже припинена, однак остеріг, що треба далі стояти на сторожі світового миру й свободи. Тому президент домагався повного річного приділу для діяння Плану Маршала, який, на його думку, став підставою для відбудови Європи і припинення комуністичного походу.

У своїй промові президент коротко пригадав на засади закордонної політики Злучених Держав за свого урядування й заповів, що в найближчій майбутності Америка допоможе іншим країнам світу розбудувати свою економіку до такого ступня, щоб їхній життєвий стандарт дорівнював життєвому Злучених Держав.

ОПРИЛЮДНЯТЬ РОЗМІРИ СВІТОВОГО КОМУНІСТИЧНОГО ШПИГУНСТВА

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів палати репрезентів приступить до оприлюднення матеріалів для виявлення розмірів комуністичного шпигунства, веденого за спонукую Советів. Комісія твердить, що всесвітній комунізм почав шпигунську працю в Злучених Державах і Великобританії ще в 1922 році.

УКРАЇНСЬКА РЕЛІГІЙНА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЬЮ ЙОРКУ

Старання оо. Василія з українсько-католицької церкви св. Юрія в Нью Йорку зорганізовано в неділю 12 червня релігійну маніфестацію на більшій площі для вшанування золотого ювілею священства Папи Пія XII. Маніфестаційний похід почався в год. 3 поплудні при Сьомій вулиці, а в ньому взяли участь братства й товариства, які організуються при цій парафії. Крім чисто церковних організацій взяли участь теж відділи У. Н. Союзу, Провидіння, українськсклавтові організації хлопців і дівчат, а на переді йшла оркестра св. Юрія, який проводила дівчата в барвних одягах. Загалом узяло в маніфестації участь яких 2,000 осіб. Перейшовши Другою, Євеною, Чотирнадцятою Вулицею, Євеною „А“ і Сьомою вулицею, похід розвивався на шкільній площі при Шостій вулиці, де при спеціально улаженні престолі відправив молебень о. мітрат Антоні Лотович. Патріотичні проповіді виголосив о. протоігумен М. Марків, ЧСВВ, який виявив, що на престолоїний образ Богоматері був призначений від Святого Отця з Риму і він походить з часів гетьмана Івана Мазепи. Вона має бути приміщена в монастирі оо. Василіян в Довсоні. Свято покінчено благословенням для українського народу.

УКРАЇНЕЦЬ АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ КОНВЕНЦІЇ РОТАРІВ.

Нью Йорк, 13. червня. — Вчора тут почалася вже 40-а в черг міжнародна конвенція Клубів Ротарів, відомої міжнародної добродійної організації. В конвенції, цюгорічним гаслом якої є світовий мир і порозуміння, бере участь около 20,000 осіб з 50 країн. Вчора відбулася тільки реєстрація, а властиві наради почнуться сьогодні. На конвенції виступить генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, Трігве Лі. Активним учасником цієї міжнародної конвенції є редактор „Свободи“, д-р Лука Мишуга, член Клубу Ротарів в Джерзі Сіті. На конвенції він є членом Приймального Комітету для закордонної преси.

ЗАІНКОРПОРУВАЛИ ФУНДАЦІЮ ГАНДІ

Нью Йорк. — Верховний Суд Південної Частини Стейту Нью Йорк одобрив корпорацію Провидіння Фандейшен „Математичної Ганді, яка має на меті пропагувати ідеали релігійного гіндуського лідера і дати про культурне зближення Злучених Держав і Індії.

ГЕН. МЕКАРТУР ПРО СОВЕТСЬКУ ДВОЛИЧІСТЬ

Токіо, 13. червня. — Союзницький верховний командант в Японії, ген. Доглес МекАртур, виступив сьогодні з обвинуваченням проти Советів за поширювання безпосередньо в Японії та за дволичну демагогію їхньої пропаганди. Ген. МекАртур, відповідаючи на листа советського команданта, ген. Кузьми Дерев'янка, в справі уявлено гноблення американцями „робітничого руху в Японії“, стверджує: „Через дволичність обудної оборони основних людських прав з одного боку та індеферентності в справі звільнення японських воєнних полонених з другого боку, говорення про більш свободи для японських робітників і рівноправності советської практики експлуатації тих робітників є кахливим прикладом непослідовної советської демагогії“.

МОЛОДІ ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ДЖЕРЗІ СІТІ ВРУЧИЛИ З.У.А.Д.КОМІТЕТОВІ ЧЕК НА \$1,000.

Філадельфія, 13. червня. — Минулої суботи відбулися наради Екзекутиви ЗУАДКомітету, під час яких в бюрах Комітету зголосилися молоді представники української громади в Джерзі Сіті та вручили Екзекутиві чек на \$1,000, як вклад цієї громади на рятунково-допомогову акцію. Чек переділа особисто голова новоствореного Об'єднаного Комітету Українських Організацій міста Джерзі Сіті, Джордж Тизько, та англійський секретар цього Комітету, Михайло Басевич. При цій нагоді вони оглянули влаштування Комітету та познайомилися з працею в його центральному бюрі. Дж. Тизько і М. Басевич це народжені вже в Америці молоді і активні, а тепер провідні члени української громади в Джерзі Сіті.

„МИРОВОЙ НАСТУП“ ПІД ЗНАКОМ МАРСА.

Стокгольм, 13-го червня. — Розрекламований Советами облудний „мировий наступ“ йде впарі з інтензивною советською підготовкою до війни. Втікачі з Балтійських та інших підсоветських країн стверджують, що крім господарської воєної підготовки Советів, там до такої „мирового наступу“ поспішно приготується і армія.

СКІТАЛЬЦІ „ПОВІСИЛИ“ СТАЛІНА

Ганав, Німеччина, 13. червня. (А.П.). — В цьому німецькому місті в американській зоні відбулася минулої суботи велика політична демонстрація, в якій взяло около 4,000 втікачів з України та Балтійських країн і які протестували проти большевицького терору в їх батьківщинах. Під час демонстрації учасники символічно повісили картонову куклу Сталіна. На прапорах і транспарантах вони мали написи, в роді: „Мільйони гинуть в Сталінських концентраційних таборах“; „Домагаємося суду над Сталіном та його співзлочинцями“; „Чому повісили Рінбентропа і не повісили Молотова?“ і т. п. В резолюціях демонстранти закликають Організацію Об'єднаних Націй та західні демократії, щоб вони допомогли Україні, Литві, Латвії та Естонії визволитися з-під советської тираниї. Демонстрація закінчена американським гімном.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВОЯК ЖЕНИТЬСЯ З НІМЕЦЬКОЮ ПРИНЦЕССОЮ.

Лянген, Німеччина, 13. червня. (А.П.). — Дня 21-го червня має відбутися церемонія одруження бунного офіцера А. Герріса з Тексас, з вичукою німецького кайзера Вільгельма, з іменами: Сесілія Вікторія Анастасія Зита Тира Аделайда Гогенцолерн.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАКІНЧЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ

Париж, 13. червня. — Міністри закордонних справ чотирьох великодержав відбули вчора тасмі наради, предметом яких була справа закінчення цієї конференції так, щоб — як це висловився один із західних представників — „кожний вийшов з неї з лицем“, не зважаючи на її очевидний неуспіх. Советський представник мав долучитися до цього намагання, що цілком зрозуміле, бо це власне Совети цю конференцію поставили за передумову перервання блокади Берліна і опісля головно з їх вини міністри не могли дійти до жадного позитивного рішення в жадній з обговорюваних справ. Конференція мала б закінчитися вже, імовірно, в найближчий четвер, а лице її учасників мала б рятувати постанова, що сама конференція буде тільки „відпочина“, натомість залишається комісії спеціалістів, що розроблятимуть проєкти мирових договорів з Австрією і Німеччиною. Рівночасно мали б бути встановлені кінцеві рішення щодо перервання блокади Берліна, яка повинна була бути перервана ще заки конференція зачалася, а яка практично діє і досі. Єдиним конкретним результатом до теперішніх нарад міністрів є тільки висновок, що політичні протиріччості між Сходом і Заходом є до тієї міри „хронічні“, що їх взагалі не можна розв'язати. З другого боку, конференція дала причину шукати нових можливостей співжиття в існуючих обставинах. Міністри погодилися, що сьогодні вони не відбудуть своєї сесії, щоб дати Вишньому можливість порозумітися з Кремлем в поодиначих справах, які ще мають бути обговорені перед відходом наради.

„МЕРТВА ТОЧКА“ ТЕЖ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 13. червня. — Советське намагання задержати в своїх руках повну контролу транспорту зі Заходу до Берліна стало причиною „мертвої точки“ теж в нарадах чотирьох командантів Берліна. Виконуючи доручення зібраних на конференції в Парижі міністрів закордонних справ, щоб ці наради були закінчені найпізніше до сьогодні, представники військових управлінь відбули вчора сім-годинну конференцію, але не потрапили вирішити ані одної справи.

ВІДБУЛИСЯ ВИБОРИ В ТРІЄСТІ.

Трієст, 13. червня. — Вчора в цьому місті відбулися перші за останніх 25 років демократичні вибори до міського управління. Вибори відбулися під наглядом американських і британських окупантів і в них, згідно з тимчасовим обчисленням, взяло участь около 80% всіх управлених голосувачів. Не зважаючи на сильну передвборчу кампанію між 12 комуністичними і протикомуністичними партіями, що брали участь у виборах, голосування було спокійне та в повному порядку. Окупційні власті підликували, щоб всі демократичні свободи були при виборах вповні збережені. Вислід голосування докищо невідомий.

ЮГОСЛАВІЯ В БОРОТБІ ПРОТИ КОМІНФОРМУ.

Белград, 13. червня. — Закордонні кореспонденти з подивом підкреслюють „тотальну“ боротьбу Югославії проти керованого Москвою Комінформом, зокрема проти советських господарських санкцій, наложених на Югославію за її бунт проти безоглядного послуху Москві.

ДЕ ГОЛЬ ПРИЧИНОЮ ЧЕРГОВОГО РОЗКОЛУ В УРЯДОВІЙ КОАЛІЦІЇ.

Париж, 13. червня. Генерал Шарль де Голь та його політичний рух стали вчора причиною чергового розколу в урядовій партійній коаліції. Союз демократичного і соціалістичного рухів спротиву видав постанову, заторюючи своїм членам належати або брати участь в активності партії де Голя, в наслідок чого цілий ряд визначних членів Союзу, зокрема партія Плевина, що має двох державних секретарів в теперішньому уряді, виступили зі Союзом.

АКЦІЯ МОСКВИ ПРОТИ МУЗУЛМАНСЬКОЇ РЕЛІГІЇ.

Москва, 13. червня. — Рівночасно зі своєю війною проти католицизму в країнах своїх сателітів, Москва в останньому відкрила проти-релігійний „другий фронт“ проти Музулманів. Це виявляється з останніх публікацій, що гостро висловлюють проти музулманської релігії, закидаючи їй, що в її практиках зберігається багато шкідливих „феудальних пережитків“.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ЗІРВАЛА ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРІ З ЮГОСЛАВІЄЮ.

Прага, 13. червня. — Чехословацький комуністичний уряд офіційно повідомив про зривання торговельних переговорів зі збунтованих проти Москви югославських урядом маршала Тіта. При цьому виявляється, що господарські стосунки між обома країнами практично були перервані вже раніше. Тим самим Чехословаччина формально долучилася до країн Комінформу в їх господарських санкціях проти Югославії.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
Ha рік \$7.00	One year \$7.00
Ha рік \$3.75	Six months \$3.75
Ha рік \$2.00	Three months \$2.00
В Діалекті і Закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
Ha рік \$10.00	One year \$10.00
Ha рік \$5.25	Six months \$5.25
Ha рік \$2.75	Three months \$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДИКТАТУРА ЛУІСА

Джан Л. Луїс, президент "Юнайтед Майн Воркерс", вів майнерів мягкого й твердого вугілля занехати впровадження цього тижня працю в майнах. Цей поклик, який є на ділі нічим іншим, а тільки диктатом. Луїс назвав "коротким періодом стабілізаційної нечинності".

Бундучий та амбітний Луїс, не зважаючи на свої старі літа, пробує на всі способи грати першу скрипку в робітничих русі. Хоча, щоб його ім'я дали виділо раз-у-раз на перших сторінках газет та було предметом не тільки новинки, але й вступних статей, в яких розчовпували б з трудом, що в нього на думці, як треба розуміти загадочні слова його заряджень.

Луїс добре знає, що значить наказати майнерам "страйкувати", не придержуючись законних вимог. За цю науку заплатили дорого майнерська юніа, заплатив за це й сам Луїс, хоч покищо не знає, чи з своєї власної кишені. Мимоходом кажучи ця судовою кара така мала, що її легко міг би Луїс заплатити з приходом одного року, що їх має з юніа, а які виносять кількадесят тисяч доларів. Та хоч президент Труман та суд Луїса чого навчили, його природи не змінили. Тепер він не "страйкує", а проголошує "Меморіал Період", щоб заставити майнерів довгий час не робити, або "Період оф Інекшен". Що станеться, як міне той останній "період", що він тепер проголосив, покищо ніхто не знає. Є тільки поважні познанки, що це протягнеться довше, а до часу, поки не міне речинище обов'язуючого тепер контракту, а як не буде нового контракту, то майні будуть замкнені, бо згідно з традицією майнери в таких випадках не працюють.

Новий поступок Луїса стрінувся з осудом навіть самих робітничих провідників. Як знаємо, президент Труман є заважним противником існуючого робітничого закону Тефта-Гартлі. Він є за поворотом до закону Вагнера, а як це не можливе, то за цілковитою ревізією теперішнього закону. На такому самому становищі стоять провідники двох найбільших робітничих юніа, Американської Федерації Праці та Конгресу Індустріальних Організацій, себто Вільям Грін та Філіп Морей. Однак виявляється, що через того роду робітничих диктаторів як Джан Луїс, повстала навіть у цьому новому конгресі велика опозиція до зміни закону Тефта-Гартлі, які домагаються президент Труман та робітничі юніа. Якраз тепер рішається доля зміни цього закону й в такому рішальному моменті Луїс змушує своїм самовільним покликком 450,000 майнерів покидати роботу. Гіршої прислуги він уже не міг зробити загальній робітничій справі, бо своїм поступком він дав реакційним елементам нову зброю.

Луїс вважає Гріна та Морей "зрадниками" робітничої справи за те, що вони пішли на уступки і погодилися, що президент матиме право перебрати кожну промисловість і нею керувати, коли вона буде під загрозою такого страйку, що загрожувє безпеці цілої країни. Старий лис добре відчув, що це є звернене проти нього. Не було б диктатури Луїса, не було б і цієї пропозиції, бо ж президент держави і без цього має широкі права, коли йдеться про загрозу безпеці цілої країни. Вже цей один приклад вказує, яким великим шкідником є нині Луїс в загально-робітничому русі. Його диктаторське поведіння спиною добути в конгресі ревізію таких постанов закону Тефта-Гартлі, які юніаїні проводили вважають проти-робітничими, а які тепер зачинають сильно обороняти ті, що були за зміну, а тепер є проти неї, бо озлоблені й налякані поступками таких юніаїних диктаторів як Луїс.

СВІТЛА І ТІНІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

V.

Наведені вже в попередніх статтях загальні інформації про "світла і тіні" переселенчोї акції хотілося б ще показати бо-дай на кількох конкретних прикладах.

Цитований вже раніше балтиморський "Ді Іннінг Сан" повідомив, що стейтова Переселенча Комісія на останньому тасному засіданні розглядала точно 16 заявлень від фермерів про втечу спровадженних ними робітників. Ми поінформовані про стан справи, але вона ще ведеться і тому залишимо її до іншої нагоди. Хочемо тільки звернути увагу, що Комісія серйозно розглядає можливість депортації назад до Європи всіх тих, що їм фермери протягом передбачених законом двох років відтягнуть свої завірення. ЗУАДКомітет обороняє справу як може, але вся оборона і всі заперення на майбутнє на ніщо не здаються, якщо подібні випадки порушування зобов'язань будуть продовжуватися.

Перед нами копії ні більше ні менше тільки точно десь-тох листів в справі спровадженної до цієї країни української скитальчої родини Г-к. Ця сім'я приїхала, здається, в місяці березні на завірення Мр. Дж. В. Б., що є членом сільсько-господарського факультету на Університеті Мізурі та рівночасно директором т. зв. "Агрікультурел Екстеншен Сервіс", що є головним урядом фермерських робіт в стейті та який підлягають всі місцеві агенції з цієї важливої сподарської діяльності. Мр. В. сам має ферму біля Мінесоти і — як це виходить з одного з його листів — він, "нід єй менаджер" ферми май ферми преті бейлі" та що він має "ей гуд джаб" ферми преті бейлі". Сіма приїхала і якщо могла мати деякі вигляди, то це насамперед на фермі Мр. В. Але пішла переписка і в дні 20-го березня Мр. В. одержав листа від Мр. П. з Мінеаполіс, Мінесота, в якому цей признається до новоприбулих Г-ків, пише розпачливо, як це Г-ки на фермі скучають без церкви і українських людей, як їм зле і взагалі. У висліді п. П. обіцяє, що він новим іммігрантам забезпечить всі благодаті, яких він чомусь не запевнив їм, як вони ще були на скитальщині, та закликає Мр. В., щоб той відступив спровадженню сім'ю до нього, їх кривняка. Мр. В. відписує п. П. довгий листа, в якому він до того та чому та заявляє, що в цій справі він порадиється з д-р Галамом зі ЗУАДКомітету. І справді він переслав д-рові Галамові всі копії листів та радиться. Д-р Галам відписує, що це справа чисто людського порядку, яка

вже з Комітетом не має жадного відношення і тому Мр. В. хай робить, як вважає за відповідне. Мр. В. знову пише і наостанці сім'ю Г-ків відпускає, а в листі до д-ра Галама висловлює глибокий жаль з того приводу, бо Г-ків він полюбив та у зв'язку з ними складав собі всілякі свої фермерські пляни. На місці Г-ків він рівночасно замовляв собі з Європи іншу скитальчу сім'ю, яка після деякого часу до нього приїздить. Але в міжчасі проходить цілий ряд інших листів в справі сім'ї Г-ків, які опинилися не в домі п. П., але вже на іншій фермі і сусідні з них пишуть, як то Г-ки є "вері вері ангеппі" та який то вони зробили "вері, вері біг містей", що залишили ферму гостинного Мр. В., який цей їх "онкел" нелюдський був до них, як то вони опинилися в інших обставинах і як то вони дуже-дуже просять Мр. В., щоб їх знову прийняв.

Голова ходором ходить, читаючи те все і ми вже волюмо не передавати того, що далі написав добрий Мр. В., що має контроль фермерських робіт цілого стейту Мізурі. Додамо, що це є одинокий випадок в тому стейті і писатимось: чи та до якої міри можна ще розраховувати на успіх переселенчої акції до того стейту?

Таких і подібних та на всі відміни інших випадків, що кидають тінь на цілу переселенчу акцію, ми могли б навести вже багато більше. Включно до такого, як на засіданні Переселенчोї Комісії у Вашингтоні відчитувало одного листа, в якому пишеться, приблизно, так: я не є фермер, але я приїхав як фермер. Вже тут, в Америці, мова, мені казали, аби я не говорив, що я не є фермер, але виконував перебрані обов'язки передбачені, що. Але я думаю, що то є вільна країна... і т. д.

Інший випадок: в Бостоні вже від приблизно двох років влаштувався і живе один новий іммігрант. Перед кількома днями приїжджав на його завірення одна сім'я зі скитальщини. Припадок хотів, що сім'я приїхала до Нью Йорку і до свого спонсора в Бостоні, що п'ять днів наперед одержав від ЗУАДКомітету телеграму, що приїзд тих людей і опісля вже з Нью Йорку ще одну телеграму, що вони вже в дорозі до Бостону, не вважаючи за відповідне якнебудь зреагувати на ці повідомлення, натомість як новоприбулі зголосилися до нього, він їх серед ночі викинув за двері і взагалі не хотів з ними мати нічого до діла. Куди ж дітися новоприбулим в цілком новій країні та без будь-яких засобів? Пішли на

залізничну станцію і там ними заопікувалася стейтова поліція. Пішли телефони в рух і хоча справа не цілком в'яснена, припускається факт, що цей сам спонсор виставив завірення для своїх рідних чи знайомих і по всяких правдоподібностях переслав їх в щонайменше двох копіях через різні Комітети. Представництво ЗУАДКомітету в Європі могло ствердити, що люди, для яких завірення надіслане, вже є в процесі імміграційного поладжування і тоді використано зайві вже завірення для рятунку інших українців, бо ж годі подумати, що їх влаштований вже в цій країні чоловік викине за двері. Крім того, навіть якщо він ними не міг заопікуватися, то на це є Комітет, місцевий чи центральний, але викидати людей на вулицю?!

Ще інший випадок: Нью Йорк Таймс з 9-го червня приніс вістку, що Комісія у Вашингтоні та в стейті перевірює таємничо успіхів в спровадженні нових іммігрантів о. Желехівський в Провіденс, Р. Ай., що досі спровадив вже 30 осіб, що 30 сподіється в найблищому часі, але зі спровадженнями тільки двох має зазвуження. В чому діло? О. Желехівський справді виявив найкращу волю та найдобріше серце для рятунку українців з європейської скитальщини. І теж було б тільки людським бажанням, щоб про це знали та брали собі за приклад інші люди. Тільки це все повинно йти в парі з цілим рядом інших справ, що можуть забезпечити успіх. Бо от до отця-добродія прийшов кореспондент, навіть відфотографував та взяв галі зацікавився інтересною справою. Як же дасте собі раду з усіма людьми, реверенд фадер? — питає кореспондент. Отець не може нахвалитися своїми гостями. Всі порядні, чесні, до роботи охочі і за кожну роботу візьмуться, але тільки трапляється. Більше таких людей нам до Америки... І все в порядку. Кореспондент пішов, але подорож нагадав собі, що то люди, що заки приїдуть, вже повинні мати заповнену роботу. На що ж бо і завірення законом придумано. І з того завалося. А тепер ведеться слідство.

Звичайно, було б не тільки не точно, але і несправедливо звертати увагу на тіні переселенчої акції тільки по одному, та ще й які, трапляються теж і між фермерами і в інших випадках. На них звернемо увагу в чергових статтях, бо вважаємо, що тільки повне в'яснення та обговорення справи допоможе ці тіні розвіяти і ще більше скріпити світла, які доведуть до повного успіху цього благородного переселенчого діла.

Виділяючи, було б не тільки не точно, але і несправедливо звертати увагу на тіні переселенчої акції тільки по одному, та ще й які, трапляються теж і між фермерами і в інших випадках. На них звернемо увагу в чергових статтях, бо вважаємо, що тільки повне в'яснення та обговорення справи допоможе ці тіні розвіяти і ще більше скріпити світла, які доведуть до повного успіху цього благородного переселенчого діла.

Микола Чубатий.

Українське громадське життя та демократія

Недавно приїхав до Америки один визначний громадський діяч, якого публічна опінія в Європі вважала за одного із найбільше талановитих українців на еміграції. Цей громадський діяч у гурті провідних американських українців стрінувшись віч-у-віч з практикою американської демократії, прийшов до переко-нання, що всім українцям треба вчитися практичній демократії для використання у своєму політичному житті.

Чи це може розуміти так, що український народ не є демократичний? Ні, це ж загально відоме, що український народ є може найбільш демократичний народ в Європі. Український народ не має серед своїх членів капіталістів, майже не має феодальних поміщиків, отже був клясово вирівняний, як ніякий народ в Європі. Український народ самою своєю соціальною структурою є народом з економічною демократією. Інтерес людини все серед українців на першому місці.

Український народ постійно визнавався толерантністю і ма-буть небагато було народів у світі, в яких по прийняттю християнства була б широка толерантність з одного боку для старого поганства, а з другого для інших вір. Український народ має уже з природи релігійну толерантність.

В українській народі все стояло високо теж і пошанування людської гідності, деколи може аж до пересадки витончене, що є причиною відомої серед українців образливості за дійсні чи мнимі обиди особистої честі.

В старій Україні від передісторичних часів виробився був звичай всі важливі справи піддавати під обряди загалу і всякі публічні постанови мусіли бути впливом волі більшості населення. Чи згадаємо ми про наради вчасно історичних "старіших родів", чи де-що пізніші віча князівської, а згодом козацької доби, чи згадаємо про так звані "копні суди", себто громадські суди, які часто окупанти лишали як автономний привилей громади, то все то вказує, що демократія у всіх своїх проявах життя була органічною власністю українського народу.

І нині немає властиво поміж українським народом політичних груп чи організацій — від монархістів гетьманців до націоналістів і соціалістів лівих чи правих, що в своїй основі — не була би справді демократичною політичною групою. Однак одного бракує українській громадськості всіх груп

без винятку, теж і тим, що себе постійно афішують як демократичні, а і тим, що рідше у них слово демократія на устах, — а саме демократичної практики у щоденному громадському житті. І не диво, бо ця практика не могла витворитися ні під царським російським режимом, ні під теперішнім советським, ні під пів-диктаторським польським чи мадярським. Кожен крок громадянства був стисдо, стережений політичною владою, а вияв демократичної природи українських мас все вважався за злочин супроти влади кожно-разового окупанта.

Серед всіх українців демократів по національній традиції, немає демократичної практики щоденного життя, яку набувається тільки живучи в державах демократичної свободи, якими, хочби для прикладу, є дві великі англосакські демократії. А наслідок того є такий, що маємо заколоти серед громадянства, бо люди не вміють розв'язувати своїх внутрішніх труднощів та різниць поглядів демократичним процесом, як то кажуть в Америці.

Оці думки насуваються під враженнями останніх подій серед української еміграції в Німеччині, Великій Британії та інших відгомнів, які ці події спричиняють навіть за океаном.

Основою демократії кожної громадської групи є засада більшості. Раз одна група здобуває більшість своїм організаційним таланом, чи хоч би конюнктуральним хитруванням, так добута таким чином більшість дає їй право вести провід установи до нової виборчої загалу. Протина група, що програла при виборах, мусить розуміти, що громадські установи та хвиля-ва управа, це дві окремі справи. Установа мусить бути збережена, хоч вибрана управа може змінитися. Опозиція повинна витягнути науку зі своєї поразки і доложити всіх зусиль, щоб побудувати більшість відповідним переконанням мас і волею тих мас відступити від влади за рік, чи два, коли прийдуть наступні вибори.

Правда, часом навіть побіда на більшість може не мати за собою поголовної більшості громадянства, однак це вина опозиції, що вона не виїла своїх прихильників змобілізувати та пхнути байдужих до голосування в свою користь. Поразка повинна "бути наукою для опозиції як на терені установи знов діяти до проводу.

Натомість не є демократичним способом, щоб переможе-на чи невдоволені партія валила установу та виходили з неї закладала другу конкуренційну. Це є ребелія, а не демократія. Вихід з загально-національної установи це тільки доказ, що українське громадянство на еміграції не є одним національним організаційним на чужині та немає тому його надлюдності загально-національних установ понад групові чи інтереси партії.

Розбивання єдності це марні риси нашої історії, що в давні вели могутню князівську українську імперію до розпорошення, а пізніше козацьку державу до упадку. Природним наслідком виходу одної групи зі загально національної установи є байдужість більшості частини громадянства для загальної справи, бо кому бажане втрутатися в боротьбу партійних вождів.

Повчальним прикладом для наших земляків в Європі могли би бути вибори в Америці.

(Продовження на стор. 4-тій)

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕННЯМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

49)

...Минуло коло року.

Якось старий із своїм послухником вирішили відвідати двох своїх співбратів, що перебували кілометрів за 15 від їхнього житла. Туди вони пішли рано-вранці, а поверталися додому довелося їм пізно ввечері. Стомлені, в темряві, вони збилися із шляху і опинилися перед глибокою ущелиною, шириною до 70 метрів, і ще більшою глибиною. На дні її шумів гірський потік, а береги були стрімкі та скелясті. Вона відділяла наших пустельників від потрібної їм дороги, а щоб вийти на неї, треба було в темряві лісом обійти ущелину, що тягнулася на 1-1½ км., — зовсім непосильна для них праця. Постоявши якийсь час у роздумуванні, старий, звертаючись до послухника, несподівано сказав: — Іди, Ігнатій, за мною — в ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Амінь! Старий, осінивши себе, а потім і ущелину, хресним знаменням, спокійним рухом пішов... над нею, ніби якийсь невидимим мостом... Послухник із страхом та зачарован-ням стояв на березі і очам своїм не вірив. Потім він схилив коліна та в упокоєному мовчанні поклонився старому, що відходив. Потім, через

кілька хвилин, послухник почув його ласкавий голос з другого берега:

— Коли так, Ігнатій, ти йди навколо, а я піду додому.

...Пройшов ще якийсь час. Старий почав помічати, що Ігнатій став кудись відлучатися, чого з ним раніше не було. На це він не звернув особливої уваги, думаючи, що послухник ішов в гори на молитву. Але коли монахи Драндєнського монастиря, за 80 кілометрів від їхнього житла, розповіли пустельникові про те, що Ігнатій в такий то час був у них у храмі (цими ж днями він був і в себе дома), — старий спонукав Ігнатія розповісти про свої незвичайні пригоди. Виявилось, що в певні часи до Ігнатія, який молився, підлітала вогненна колісниця, підхоплювала його і заносила в Дранди. Після богослужень ця ж колісниця забирала його назад у гори. Такі явища відбували-

ся кілька разів.

Старий, вислухавши оповідання Ігнатія і, в ім'я послушництва, заборонив йому надалі користуватися цією колісницею.

Більше вона не з'являлася. Через рік старий помер, а ще через рік Ігнатія арештувало ГПУ та перевело до найближчої сільради, де його і розстріляли.

Перед розстрілом відбувся цікавий діалог між чекістом та Ігнатієм. Це відбувалося в приміщенні сільради, де допитували Ігнатія.

Чекіст говорив: — Так от, громадянин, ви культурна людина, володієте трьома європейськими мовами, і, замість того, щоб творити щастя комуністичне життя на землі, ви пішли в гори і пробули там даремно майже 10 років. Ви вітали від життя і від советської влади, але ми вас і там схопили.

Ігнатій мовчав.

— Ви, напевне, не знаєте навіть, хто це висить на стіні? — продовжував чекіст, вказуючи на портрет Леніна, що висів у сільраді.

Ігнатій поволі глянув на портрет і твердо відповів:

— Як же б не знав? — Знаю.

— Хто? — знову повторив чекіст.

— Антихрист! — спокійно відповів Ігнатій.

Відважна відповідь Ігнатія вразила присутніх катів, і його доля тут таки була вирішена.

Вночі його розстріляли.

— Невже це могло бути, що цей ваш старий міг ходити повітрям, та ще й над провалами, а його послухник літав на вогненній колісничці? — недовірило і обережно вставив один із слухачів, перебивши оповідача.

— А що ж тут такого дивного? — упевнено продовжував старий. — Хіба ви ніколи

МАРА КОМУНІЗМУ

Частина II.

ГРУНТ, НА ЯКОМУ РОСТЕ КОМУНІЗМ.

1. Підхід до справи.

Передумовою правильно розв'язки будь-якого питання є правильна метода розгляду даного питання. Головною справою в тій методі є зібрання всіх можливих фактів. Хемік, що формує правила опирає їх обидвома ногами на фактах. В своїх дослідях він пильно стежить за фактами, не ігнорує ніякого нового явища, порівнює, оцінює, робить висновки ні на хвилино не вагаючись зробити протилежні до тих, що він їх держався ще перед годиною, якщо факти цього жадатимуть. Коперника не було б, як би це було ганьбою, тріхом чи нечестю відступити від старих правд, що "показались брехнею". Коли він побачив на небі явища, яких не міг пояснити на підставі давньої "правди", що все крутиться довкруги землі, він без вагання, без страху проголосив нову правду, що не сонце довкруги землі, а земля довкруги сонця крутиться.

Щоби пізнати різницю між правдою і неправдою потрібно холодно розваги, холодно розуму. Кілька останніх десятиліть зборили від тої фундаментальної засади, що провідником на нашому життєвому шляху може бути лише те, що є нашим найбільшим страхом, що нас відрізняє від інших тварин, наш інтелект. На його місце багато людей ставлять щось "не розумове", або їхнім терміном "іраціональне". Віддано першеступню інстинктам-почуванням. Кажуть, що інстинкт, який жене людину до задоволення голоду, усунення холоду, або "по вченому", матеріальні умовини чи то "буття" означає свідомість, значить, вирішує всі питання. На цьому світовідчуванні (справді тільки "відчуванні", бо опертості тільки на інстинктовому відчуванні голоду) оперта комуністична диктатура. На інстинктах та почуваннях злібний демагог грає, як виртуоз на скрипці. Якщо почування рішає то тоді розкіш мурду, яку почуває дегенерат, не є менш вартісна від радості матеріального привабливості на світ не мовляти. А значеш доказувати, чому одне почування вище, а друге нижче, то вже розумієш, вже уводиш розум, як суддю, вчителя та вирішальний чинник.

Зрозуміло, чому якраз диктатори та їхні прихильники стараються з дикредитувати інтелект, а увести на трон почування. Вони бояться інтелекту, як хвороби соняшного світла. Інтелект занотовує, пам'ятає, порівнює, критикує, робить висновки безжалісні, справді тверді. Диктаторам цього не потрібно, бо це їхня смерть. І тому грають вони

виключно на тих найнижчих інстинктах, на справі наживи без розбору яким коштом. Тільки холодний інтелект на підставі фактів може рішати не лиш питання хемії, астрономії але й у питаннях суспільного життя. Саме тут його потрібно якнайбільше, бо загрожує йому різні небезпеки, тягнуть його різні пристрасті сюди і туди.

Інстинкт, почування — це елементарна сила, як вода, як огонь, як електрична енергія; скерувати їх в правильне русло може тільки інтелект.

Як одиниця так і суспільство (що є сумою одиниць) має почування добрі і злі. Історія, це не історія боротьби класів, а історія боротьби добрих почувань проти злих. Ні одна класа не мала і не має монополію на добрі почування, тому ніяка класа, як цілість не була і не є носієм поступу, цебто носієм добрих почувань. Ілюстрацію цього бачимо перед нашими очима: дії фашистської та комуністичної диктатур. Як "аристократи" фашистські, так і "аристократи" комуністичні (одні і другі відкинули інтелект як вирішальну силу) валялися у найнижчій гідоті даючи волю найнижчим інстинктам, почуванням.

Дух із своїм інтелектом освічує шлях, вказує, куди нам іти.

2. Комуністична диктатура, як психічна хвороба.

Злочинець, психічно хвора людина. У злочинця чи вбивці психічні чинності не нормальні. Почування у нього зворітні, інтелект притуплений, зведений до ролі служіння зворітним інстинктам.

Комуністичні диктатори, як і всякі інші диктатори, це також психічно хворі люди. Хвороба ця в них виявляється в тому, що у них зникла різниця між добром і злом, між засобами добрими і злими, майже цілком таксамо, як це є в психіці первісного дикуна, що маючись різниця від хижої тварини.

Нехай ніхто не думає, що існує диктатура "пролетаріату" в числі п'ять, чи десять, чи двадцять мільйонів над 150 мільйонами не пролетаріату. Як-би так було то і це була б диктовина, але так не є і не може бути. Існує диктатура одного. Як казав французький король Людовик 14, "державна — це я", так може сказати і Сталін "диктатура пролетаріату — це я". Це було і є ілюстровано перед нашими очима. Хто відважився мати іншу думку від диктатора, навіть ті, що стояли найближче престолу, зникли. Значить — ділає не пролетаріат як цілість, а тільки кулак одного диктатора.

Політбюро це тільки прибічна рада диктатора, що і диктатор уживає не на те, щоб і ради слухали, а на те, щоб за її посередництвом передавати свої накази масам. З тої ради зникає кожний, що відважиться мати іншу думку від диктатора. Така сама ролія цілої партії. Це платні виконавці (платні всякими привілеями) волі диктатора. Ще не трапилось, щоб Політбюро, Партія переголосували диктатора, як напр. американський конгрес переголосовує часом президента; зате на порядку денному "чистка" тих усіх, що хоч би в найменшій мірі виявили сумнів у правильності лінії вождя. На того вождя партія не має ніякого впливу, він при допомозі всього терористичного апарату держить в карбах як маси так і партію.

Це, що партії добровільно виконують накази диктатора — безперечно багато з них в добрій вірі, що вони діють добре — свідчить тільки про широкі розміри цієї психічної суспільної хвороби, що огорнула країну диктатури.

Диктатор не перебирає в засобах для вдержання своєї диктатури, і очевидно найвірнішими його слугами є ті, що також не люблять перебирати в засобах. Знаний факт, що диктатор завжди опирається в першу чергу на тих, кого ми називаємо шумовинням. Найкращі енкаведисти чи гестапівці, найкращі й найсумніші, справді "стаханівці" в ділі ліквідування жінок, чоловіків, старців і дітей чи то вистрілом в потилицю, чи то в газових камерах були і є видики суспільства, шумовиння, для яких вид спазмів пекельного терпіння і запах крові не важко чіп — є вершком розкоші.

Верства злочинів і вбивств складається з людей, що мають себе за найрозумніших у світі, за одних справжніх героїв. Про це кожний особисто може переконавшись. У них особлива ментальність, особлива психіка, що не спосібна до видавання об'єктивного осуду на підставі неоспоримих фактів. Наука психології добре вже розбрала ці явища притуплених, аномальних функцій інтелекту, здицхилих, нічим не здержуваних інстинктів, почувань.

Нехай комуністи не хвилюються, що я користаюся аналогією зі звичайними злочинцями в цілі вяснення явища комуністичної диктатури. Хвилювання справи не розв'яже. Краще слідкуйте цілком холоднокровно за моїм розумуванням, за моєю діянозою хвороби, і збийте його таким же самим холодним розумуванням, як зможете.

Верства, чи, скажимо, класа звичайних злочинців виконує свої злочини з одною ціллю: наживи, і щоби ціль цю досягнути злочинець не перебирає в засобах. Це неперебирання в засобах є змістом його характеру. Цей характер, це сума найнижчих інстинктів та почувань.

Для диктаторів рівнож всі

Українське громадське життя та демократія

(Докінчення зі стор. 2-гої).

от хочби останні президентські вибори. Чи несподівано переможений республіканець Дюї та представник американського Півдня Трумонд, різкий противник побідного Трумана, мали виступати зі Союзу Злучених Держав, або бодай резольвувати?

Другою засадою практичної демократії є пошанування думки та поглядів покірної меншини. Побідна більшість при виборах мусить розуміти, що установа, яку вона хвилює дістала в свої руки, не перестав бути установою громадською. Побідна більшість стає тільки управителем установи на період до наступних виборів і ніщо більше. Думка меншини як побідна більшість виключно зі себе Уряд Його Королівської Милости, так само покірна меншина стає опозицією на терені установи з надією колись знов дістати її управу у свої руки.

Річ природна, що такий стан можливий, коли практична демократія стане хлібом насущним побідної більшості та покірної меншини. Можливе це тільки тоді, коли побідна більшість викидає великодушність побідника, а покірна меншина льоальність та "ферплей" щодо суперника. Відомо, що в Америці є звичай, що побідному противникови перший пересилає побажання з нагоди перемоги покірний противник.

Такої практичної демократичної шляхотності в українській міштурній боротьбі тим більше потреба, що українці є недержавна нація і співпраця побідної більшості та покірної меншини опирається тільки на добір волі та вичуті надядрності національного добра. Немає українська побідна більшість ані поліції, ані органів податкових, щоб змусити противника на якийсь час підпорядкуватися волі побідника. В недержавній нації все полягає тільки на добір волі та розумінню надядрності інтересів нації понад інтереси групи чи партії.

На жаль серед українців багато це браків практичного демократичного поступовання. Навіть здавалось б, що відповідальні люди вище ставлять симпатії до осіб своєї групи, ніж інтерес громадської уста-

нови, досі добре заслуженої для українців на еміграції. Коли один, зрештою все конструктивний часопис, з нагоди кризи в двох центральних установах української еміграції в Німеччині та Великій Британії під адресою сецесіоністів пише статтю затитуловану "На Правильнім Шляху. Українці в Німеччині Організуються на Демократичних Засадах", то це тільки доказ, що нам дуже далеко ще до "демократичних засад" у практичному житті.

Нам ще все слід мати на увазі, що українці на еміграції сидять за столом перед екзамінаційною комісією опінії цілого світу і здають іспит зрілості українського народу на державну націю. Коли серед того розгору партійної боротьби сеніор українських політиків забувається так далеко, що своїх побідних партійних противників клеймить всім найгіршим тоталітаризмом, на цілому тощо, коли пригадує події недавньої сумної української історії останніх десяти літ, та на свідка своєї партійної слуханості кличе ізза гробу Великого Митрополита Андрія, то це є тільки доказом, як безвідповідальними стаються в теперішній критичній час навіть старі політичні діячі, бо не живуть життям щоденної демократичної практики.

Українцям конечно потреба старі традиції демократичного народу доповнити практикою модерної демократії, що своїм конструктивним думанням та поступуванням зробила ангlosaskі народи великими та свободними націями.

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Сейнт Луїс, Мо. — До збірки з Дня Матері додати: Василь Шупляк \$5.

ЗВУКИ УКРАЇНИ

MELODIES of UKRAINE
100 українських пісень під нотою на один голос і з повним текстом.
Задіяв і видав
ДМИТРО АНДРЕЙКО.
Ціна 75 центів
Замовлення враз з належністю слати до:
ВВОВОДА
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канади треба платити тільки американською валютою

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

"The Gift of Freedom" — „Дари Свободи"

Американський уряд видав недавно ілюстровану книжку на 150 сторінок, під назвою „Дари Свободи". Завдання тої книжки — познайомити робітників закордоном з економічними та духовними умовами, що сприяють добробуту американських робітників — як вдома, так і на праці.

У вступі читаємо: „Багато плутанини та непорозуміння існує поза Злученими Державами в питаннях соціального та економічного положення американських робітників. Байки про багатство для всіх перемішуються з пропагандою, що описує цю країну як таку, в якій невірники-робітники працюють на ненажерливих панів. Для поборювання байок про надмірне багатство, так само як і про „невільництво", в книжці подано закордонний робітник зможе сам творити свою думку про те, що можна робити в умовах свободи і демократії. Книжка унікає вихвалювання американської соціальної та економічної системи й признає „недомагання", але твердить, що американські помилки „заважають", але не стримують нашого поступу, ані змінюють нашого напрямку".

У восьмій відділі книжки подано статистику праці, основні високі рівня життя робітників, зарібу платню, переведену на купчу силу за годину праці, заробітки робітничої родини, міркою яких є видати на мешкання, харчування, одяг, розвагу, освіту, поїздки, медичну опіку. Подано огляд життя фермерських робітників соціального забезпечення під охороною демократичного уряду, історію робітничого руху в Америці. В останній відділі є мова про горожанські свободи, про основні права і обовязки кожного американця.

Ось головні точки, про які заголово в книжці „Дари Свободи":
Пересічний американський робітник може тепер купити річеч майже вдвічі більше за тиждень платню, ніж він міг купити тридцять років тому, хоч тепер працює на яких 10 годин тижнево менше.

Типовим прикладом купчої сили зарібної платні робітника (за 1947 рік) міряної години праці, можуть бути слідуєчі числа: робітник має працювати за один фунт хліба шість хвилин; фунт масла — сорок хвилин; фунт цукру

— п'ять хвилин; квартиру молодя — дев'ять хвилин; дозень — 34 хвилин, пару чоловічих черевиків до праці — шість годин; ручне радіо — два дні; електричний холодильник — 22 дні; новий автомобіль — 140 днів.

В 1947 році один автомобіль (не рахуючи державних) та один телефон припадали на кожних 4 особи. В 1947 році одне радіо, або радіо-фонограф чи телевізія, куплених в додаток до старих, припадали на кожних 8 осіб. Ці обрахунки зроблено до загального числа населення.

За сім літ, кінчаючи квітнем 1947 року, кількість домів, зайнятих самими власниками, зросла від 44 до 55 відсотків. В книжці згадано, що „багато робітників має власні домів, але більшість живе в найманих помешканнях".

В 1947 році, в американських містах (з населенням в 2,500 і більше) поверх 94 відсотків домів для винайму мали водопроводи; біля 79 відсотків — приватні ванни, біля 97 — електричне світло.

Число фармів, що мають електричне світло збільшилося на них 300,000 річно; з водопроводами — біля 150,000 річно; з ваннами — біля 100,000 річно.

Обговорюючи робітничий рух в Злучених Державах, книжка вказує на слідуєчі: „Хоч американський робітник мало виявив зацікавлення революційними теоріями, проте він виявив себе завзятим борцем за інтереси своїх робітничих юній, робітництва взагалі та за зміцнення і поширення демократичного поступу..."

Книжку підготовлено — на вимогу департаменту державних справ — Бюром Статистики Праці при державним департаменті праці. Цю книжку мають поширювати закордоном відділи праці та інформації при американських амбасадах і місцях та в бібліотеках, утримуваних департаментом державних справ закордоном. Буде вона поширюватися і представниками робітництва при Адміністрації Економічного Співпраці в країнах, охоплених Планом Маршала. Кажуть, що Конгрес Індустріальних Організацій та Американська Федерация Праці підготують переклади цієї книжки на інші мови.

Загальна Рада.

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Четвер, 16. червня ц. р.

повідомить Вас про нові ціни

ФІРМА СТАСЮКА

ЗУАДК ДО НОВОПРИБУЛИХ

До всіх новоприбулих переселенців:

ЗУАДКомітет пригадує всім новоприбулим до Америки переселенцям, щоби при кожній зміні адреси сейчас подавали нову адресу до відома ЗУАДКомітету, а то в своєму власному інтересі. Є побажання, щоб це робили всі новоприбулі українці - переселенці, без огляду на організацію, старання якої вони приїхали.

Адреса ЗУАДКомітету є слідуєча:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
45 De Long Bldg., 13th and Chestnut Sts., Philadelphia 7, Pa.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА Стейтів Нью Джерзі, Нью Йорк і Околиць!

КОМІТЕТ ДЛЯ ПІДДЕРЖКИ ВІДНОВЛЕНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІО ПРОГРАМИ під проводом ПЕТРА ЗАДОРЄВЬКОГО, яку можна тепер слухати КОЖНОЇ НЕДІЛІ від 7-ї до 8-ї рано, а також КОЖНОЇ СУБОТИ від 9:30 до 10-ї рано, зі стації WLIV 1190 Kc., щиро запрошує всіх, хто тільки уважає, що цю програму варто піддержати,

НА :

БЕЛІЧАВИЙ РАДІО ПІКНІК і СВЯТО БАТЬКА

— що відбудеться —

в неділю 19-го червня (Sunday, June 19, Fathers Day) 1949

НА ГАРНІЙ, ПРОСТОРИЙ І ЧИСТІЙ ФАРМІ А. ФЕДРКА, ЗНАНІЙ ЯК Willick's Grove, North Stiles Street, LINDEN, N. J.

Весела забава при першорядній оркестрі Н. АНТОШКОВА до 9-ї ввечір. Будуть смачні перекуси і добрі напитки. Вступ лише 75 центів.

Ньюйорські та околиці громадяни відіжджають на пікнік спеціально замовленими босами від Нашого Базару, 151 Евено А, в Нью Йорку, кожної години від 9-ї рано до 12-ї ввечері. Домів вертаємо тими самими босами в годині 9-їй ввечері. Вигідна і приємна їзда босом в обидві сторони вже зі вступним білетом лише \$2.50. Замовляйте місця на босах завчасу в Нашім Базарі, щоб оминити нарікань. Для Парфій, Хорів, Братств і Товариств на бажання вислано окремі автобуси в призначені місця і на час. В разі ульнивого дощу, закуплені білети будуть добрі на другий пікнік, що відбудеться в неділю, 28-го серпня, в тім самім місці. Як погода допише на 19-го червня, то й за гарну забаву ручить — Комітет.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АМСТЕРДАМ, Н. Я.

25-літній Ювілей відділу
У. Н. Союзу.

Дня 3 квітня ц. р. Тов. ім. Івана Франка, 226 від. У. Н. Союзу, святкувало 25-річний ювілей свого існування. Гарно глянути на сальо, яка була виповнена по береги місцевими членами Союзу і запрошеними гостями, що прибули недавно з скитальщини, як і українцями взагалі. Свято-бенкет відчинив молитовно наш парох, о. Мирон І. Мицишин. Після обіду п. Петро Бездзі, один з молодшої генерації, привітав як господар сальо відділу Союзу привітних і попросив до слова о. пароха, котрий, як член позамісцевого відділу У. Н. Союзу передав привіт від нього, бажаючи найкращих успіхів з нагоди цього ювілею не тільки на національному, але таксамо і на релігійно-церковному полі. Просив, щоб ми спільно працювали і взаємно собі помагали, а головне, щоб між собою не ворогували, а це виїде на славу Богові та принесе задоволення нам самим і хосен українському народові.

Черговим промовцем був п. Н. Вільчинський, за ініціативою якого зорганізувався місцевий відділ Союзу в хаті Ігнатія Бабака, до якого в той час вписалося 6 членів. Промовець згадав за труди, які треба було перенести, але сьогодні радіє, що може говорити до великого числа членів Союзу, бо його праця увінчалася бажаними успіхами. Відділ Союзу розвивається і далі росте.

Проф. Симон Гнатківський, котрий приїхав з скитальщини тому півтора року, вже промовляв як член У. Н. Союзу і як голова місцевого ЗУАДКомітету. Говорив в першу чергу до новоприбулих. Казав між іншим, так: Завдяки У. Н. Союзові та його членам, що так тісно співпрацюють з ЗУАДКомітетом, на й більше число українців, а між ними і ті, що присутні на цьому ювілеї, мали змогу приїхати до вільної землі Америки. І тому ми всі вже з самої вдячності повинні вступати в ряди Союзу і забезпечити себе і свої родини в найбільшій гуманітарно-бізнесовій українській організації в Америці і Канаді. Так само не треба забувати нам про тих, котрі ще далі караються невинно і очікують від нас рятунку.

Від себе додаю, що за отараннями проф. Гнатківського, приїхало більше як сотня українців до нашої місцевості зі скитальщини. Другі вибираються або вже в дорозі до Америки.

Слідуючий промовець, п. Василь Труфін, довголітній секретар місцевого відділу, здав такий звіт з 25-річної праці і розвитку 266 відділу У. Н. Союзу: Відділ зорганізовано 15 лютого 1923 р. На початку було 6 членів, а з днем 30-го квітня цього року відділ має 143 дорослих членів, а в департаменті малолітніх є 49 членів. Перші вкладки до головної каси У. Н. Союзу виносили \$24.11. Сьогодні загальномісячні членські вкладки виносять \$335.50. Малолітні члени забезпечені на суму \$15,000. Дорослі члени забезпечені на суму \$63,500. Усі члени разом забезпечені на суму \$78,500. Коли провіримо цей звіт докладніше та поділимо загальну суму забезпечення на загальне число українців в нашій місці, то побачимо, що пересічно кожний один забезпечений на суму \$312. Ця сума є безперечно замала. Теж не забуваймо, що впродовж 25-літнього існування товариство виплатило з місцевої каси сотки доларів своїм членам в часі хвороби, каліцтва і недуги. На рівні народні і релігійно-доб-

родійні цілі товариство по своїй змозі завжди щедро жертвувало. За ініціативою Тов. ім. Івана Франка і його членів улаштовувано різні імпрези, аматорські вистави, народні свята, концерти, публічні виступи на американських імпрезах і культурно-народних обходах та на протестаційних маніфестаціях в обороні українського народу.

Складано і посилан о жертви на Рідну Школу, Тов. Просвіту, інвалідів, політичних в'язнів, скитальців і т. д. Про нашу громаду мало пишеться в газетах, але ми робимо своє діло не словами, а ділами, пам'ятаючи, що треба „громадою обух стати". Тому саме сьогодні святкуємо здобутки цього 25-літнього труду, посвяти і напруження наших сил і змагань. Хай цей день буде призначенням для усіх, а головне для Братства св. О. Николая, Тов. ім. І. Франка, від У. Н. Союзу, Сестрицтва Н. З. Діві Марії, Молодечої Ліги і парохії.

Закінчуючи цей свій звіт секретар Труфін, додає ще так: Знаю, що ви всі щиро й безітересно працювали і взаємно собі помагали, визнаючи один клич: Один Бог! Одна Віра! Одна Україна! І одна вільна Америка!

Кінцевим і головним промовцем був відпоручник У. Н. Союзу п. Степан Шумейко, котрий передав привіт від головної управи У. Н. Союзу та побажав ще кращих успіхів в майбутньому. Говорив по англійськи до молоді, а описав по українськи до усіх. В своїй інтересній промові підкреслив, що Український Народний Союз як найбільша організація забезпечення на життя займається не тільки асекураційними справами своїх членів. У. Н. Союз в часі свого 55-літнього існування зробив величезну роботу в справі освітлення українських іммігрантів в Америці і навчив їх, як треба працювати для визволення українського народу. Робив він це через щоденник „Свободу" і тижневик „Юкрейніен Віклі",

що є для нашої в Америці вихованої молоді. Ці органи вчили, яким шляхом треба йти та „чи ми сини і яких батьків". У. Н. Союз таксамо жертвував на різні видання в англійській мові про Україну її історію та літературу, як теж про її національні змагання. У. Н. Союз дає стипендії для освітлення вищої науки студентам-членам У. Н. Союзу, допомагає ЗУАДКомітетові, жертвує на Український Конгресовий Комітет Америки, дає поміч таким установам: як Наукове Товариство ім. Шевченка чи Просвітні Курси в Канаді й т. п. Те все може виконати тільки така організація як У. Н. Союз, що об'єднує понад 50 тисяч американських і канадських українців та має понад десять мільйонів майна.

Після промови п. Шумейка п. П. Бездзі подякував бесідникам за інтересні доповіді, котрі були прийняті всіма вповні заслуженими оплесками.

Першу частку ювілею 266 від. У. Н. Союзу закінчив о. М. Мицишин молитвою. Другу частину становили забави, танці, в яких, як звичайно, найбільшу участь брала молодь. Ювілей випав від кожним оглядом успішно.

Присутний.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошувачі на Розшуки до ЗУАДКомітету прохається на початку листа доконче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошувачі на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за вашої справи.

трату часу на пологодження

ГРУПА — ЛИСТІ ДО:

18,056 Томашевський Василь, Гірський Василь, Гунців Евдокії з с. Підністрия, Бібр-

ка, від Сомих Пилипа.

18,057 Ревіч Леона з с. Золочівка, Бережани, від Вирста Миколи.

18,058 Голубець тітки з села Кростенко, Добромил, від Гомонко Ілька.

18,059 Гавриляк Іваназ с. Кучерів Великий, Буковина, Яськів Ілька з с. Саранчук, Бережани, Кривко Ксені з с. Кропивної, Тернопіль, від Романовська Марії і Марти зам. Мидляк.

18,060 Гавриляк Марти, Матійко Прокопа з с. Головецько, Старий Самбір, від Матійко Василя.

18,061 Нагіна Якова с. Гаврила, від Нагіна Миколи с. Михайла з с. Волошинова, Старий Самбір.

18,062 Грех Олени д. Василя з с. Ващівці (працював у Львові) від Грех Федора.

18,063 Пристай араса по матері в Перемишлі виїхав до Америки від Мануїлак Софії замужня Прасіцька.

18,064 Сеньків та знакомих з с. Конюхи, Бережани, від Голембівського Василя.

18,065 а) Рідних і знакомих з с. Наконечне, Яворів, від Ходан Михайла.

18,065 б) Рідних і знакомих з с. Бориси, Рава Руська, від Дембітський Юліана.

18,065 в) Лисиганч Федора від Криль Василя з с. Хрець, Лисько.

18,066 Лособик Марії зам. Ном з с. Онлітна, Жовква, від вунки Лособик Ольги д. Михайла зам. Андрушко.

18,067 Рідних і знакомих з с. Дітківці, Броди, від Жабінська Марії з тогож села.

18,068 Кабляк Івана з с. Довга, Калуш, від брат. сина Кабляк Михайла.

18,069 а) Градовський Миколи з с. Ляшки Муровані, Львів, від Градовська Анни д. Івана.

18,069 б) Рідних і знакомих з с. Козлів від Курчаба Марії.

18,070 Шевчук Ілька Вуйка від Шевчук Багена з с. Монастирськ, Броди.

18,071 Колошинський з села Полуник, Вовк з с. Желіхова, Львів, Садляк Ольги і Анни з с. Задвіря від Олійник Павла.

18,072 Тарасюк Теодора від Макаренко А. Г.

18,073 Тупіс Марії з дому Білинська з с. Розділовичі, Рудки, від Білинська Євгенії.

18,074 Лазовська Ярини і Параньки з с. Полехів, Перемишляни, від Гімбора ІмСа.

18,075 Білоскурська Франтишки, Колодій Анни з с. Бученка, Львів, Ткачук Розалії з дому Білоскурська від Білоскурський Йосифа.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1861, Philadelphia, Pa.

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

(Продовження зі стор. 2-го).

ше, що в одному випадку діяла сила „ікс", а в другому — сила Бога.

— Я — Тома невірний, і доки сам не побачу, не зможу повірити, — знову перебив той самий слухач.

— Або ось, наприклад, стався такий факт. Свідком його вже і я був, — не звертаючи уваги на зауваження того, що сумнівався, продовжував оповідати старий. — Якось з одним дуже побожним дідусем довелось мені мандрувати в горах. Ми з'їли увесь хліб і, втомлені та голодні, повинні були пройти ще з десять кілометрів. З великими труднощами пересувалися ми гірськими стежками, несучи на плечах важкі шматки необхідного нам червоного дерева. Ми спустилися з гори і виходили на невеличку галявину, вкриту чудесною травою та запашними гірськими квітами. Я заявив своєму

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНІВ ВІД. 204. У.Н.СОЮЗУ.
Повідомляю всіх членів відділу 204 У.Н.Союзу, що членські вкладки колектують КОЖНОЇ суботи, починаючи від год. 7:30 ввечір, під ч. 334 1st 14. вулиця, Нью-Йорк, Н. Я. Прошу всіх членів платити свої вкладки на час, а ці члени, що вже довго не вкладали, повинні виплатити їх негайно, бо інакше будуть суспендовані.

М. Близняк, секр. від. 204 У.Н.С.

Хочете мати інформації

ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ЗЛУЧЕНИХ
ДЕРЖАВАХ, КАНАДІ, ПІВДЕННІЙ
АМЕРИЦІ, ЧИ НА СКИТАЛЬЩИНІ,

— заможте собі

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди 55-ліття У. Н. Союзу. Багато в ньому вартісного матеріалу, потрібного кожному, що цікавиться різними ділянками американського й українського життя. Календар цей особливо потрібний тим, що приїждять до Америки і хотіли б дізнатись більше про тутешню організаційне життя. Знов наше старше американсько-українське покоління знайде в ньому дуже багато цікавих інформацій про життя українських скитальців, як теж гарні оповідання і т. п. Календар КОШТУЄ тільки ОДИН ДОЛЯР, хоч має 224 сторін друку.

Календарів остало дуже мало, тому замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

“СВОВОДА”

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

же нікчемний, або дуже злочинна людина.

Ми розлучилися з ним в Ню-Йоркській пересильній в'язниці. Він мав п'ятирічний термін і спрямовувався кудись до Сибірагу.

(Дальше буде).

ПОШУКУВАННЯ

ЕВА МЕЛНІК (замужня Ryshytivsky), з села Вікшнів, Радом Поневе, с. тепер в Америці! Дуже хотіла б відшукати своїх сестриків ТЕРЕНКО і ВАСИЛЬ МЕЛНІК. Пишіть на адресу:

Mrs. SEMKO RYSHYTIWSKY
c/o Tresh
152 E. 106 St., New York 29, N. Y.

Пошукують свого сестрику ВАСИЛЬ МАНИЮКА, з села Ушківч, Перемишлянского повіту. Має жити де-як у Нью-Йорку, або в околиці. Хто його знає, або він сам, хай пише до:

JOSEPH MANIUK,
2307 Andrus, Hamtramck 12, Mich.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

SHOEREPAIRING BUSINESS
FOR SALE

Complete equipment and stock at a very low price. Centrally located in business district. Owner retiring. Apply:

222 DELAWARE AVENUE,
PALMERTON, PA.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Отримайте довгоочікувані інструкції членів і жінок. Підприємство. Роздрукуйте ці інструкції без оплати. Передайте ці інструкції членам вашої родини. Адресуйте їх на: Офісний Родичів: В будні 10—7 Р. М. В неділю: 11—1 Р. М.

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕЙТІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАПРАЦА

У випадку смерті в родині

кличте як в день, так і в ніч:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,
Jersey City, N. J.

Tel. BErgen 4-5131

ІВАН БУЧЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

займається погребом по \$150

літ так низький як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Петро Ярема

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

займається погребом

В БРОК, БРОКЛІН, НЬЮ

Йорк і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

займається погребом

В БРОК, БРОКЛІН, НЬЮ

Йорк і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Bronx, N. Y.

Tel. MEtrose 5-6577

ГОЛУБ-ЧЕМПИОН.—Це „Грендмов", поштовий голуб, що має 5 років і за той час витрав чемпіонат в 17 змаганнях. Сем Райс з Аштон, Мериленд, що займається плеканням таких голубів, має їх вепер 250 і то самих расових.

ТАРЗАН, ч. 2112. Новий ворог.

Коли так Тарзанові ноги мотили надармо повітря...

...Гостре вістря ножа знову

заяснило і знову вбилося в ди-

ке тіло.

Вкінці звір лежав без життя і нетрами загомонів крик пере-

Саме тоді втішена мати, пере-

ремившись свою лють у вдяч-

ність, йшла наперед до мал-

Та коли Тарзан привітав сво-

своїх давніх приятелів, задрі-

сний самець Калі кинувся на

Тарзана без попередньої осто-